

GÖTEBORGS UNIVERSITET

STUDENT

0001-KAC

TENTAMEN

TIG108 Tentamen

Kurskod	--
Bedömningsform	DT
Starttid	27.10.2023 08:00
Sluttid	27.10.2023 12:00
Bedömningsfrist	--
PDF skapad	26.09.2024 12:21
Skapad av	Catarina Elg

i Info TIG108

TIG108 Evolutionary Psychology H23

Exam

No aids allowed.

The exam consists of a set of 14 essay-like question requiring shorter or longer answers. Some questions require only to enter the key term.

You have 4 hours at your disposal to complete the exam.

Note the points given by the question to form an idea of how we value their respective weight.

Some questions are in English with Swedish translation (SV). You may answer all questions in English or Swedish.

Total number of questions: 14

Total possible points: 24

Grade limits

G: 12

VG: 18

Good luck!

1 1- Evolution och urval

Vad kallas en genetiskt kontrollerad egenskap hos en organism som inte är en adaption utan är en bi-produkt av en annan adaption? (1p)

Skriv in ditt svar här

Detta kallas spandriller.

Ord: 3

Besvarad.

2 2- Evolution och urval

Ge en kort förklaring till skillnaden mellan ultimata och proximala förklaringar/frågor. (2p)

Skriv in ditt svar här

Proximalt- En Proximal förklaring/frågeställning ligger svaret ofta nära frågeställningen. Ett exempel är "Varför springer Sven ifrån lejoner?" En Proximal förklaring/svar på denna fråga hade varit något liknade med "Sven springer ifrån lejonet för att han är rädd för lejonet"

Ultimata - En ultimal förklaring/frågeställning anser jag vara mer på djupet. Här kan vi återigen titta på samma exempel "Varför springer Sven ifrån lejonet?". En ultimat förklaring till detta hade varit " för hans amygdala aktiveras och förbereder handlingsberedskap för att slåss eller fly".

Evolutionär psykolgi: Inom evolutions psykolgi är man intresserad av den ultimata förklaringen. De ställer frågor som : "Varför har vi dessa organ?" "Varför ser vi/andra artes organ ut som de gör? "Vad är organets ursprungliga funktion?"

Ord: 119

Besvarad.

3 1- Genetics

What is 'bottleneck effect'. Provide an example.

SV: Vad är 'bottleneck effect'. Ge ett exempel. (1p)

Skriv in ditt svar här

Bottleneck effect är att det endast är vissa personer som överlever. De är en del av genetic flow. De individer som överlever är de som är mest anpassade till miljön. Ett exempel hade kunnat var sjukdommar. Individer som har sjukdommar har svårare att överleva för de är mindre anpassade och därmed enklare dör.

Ord: 53

Besvarad.

4 2- Genetics

Define 'heritability' and explain its significance in understanding trait variability. In so doing, describe methods used to determine the extent of heritability in a specific trait or behaviors.

SV: Definiera 'heritability' och förklara dess betydelse för att förstå egenskapens variation. På så sätt, beskriv metoder som används för att bestämma omfattningen av ärftlighet i ett specifikt drag eller beteenden. (2p)

Skriv in ditt svar här

Heritability definition- "Den ärftlighet som barnet får av sina föräldrar genom gener".

Genom vår förståelse om "heritability" kan vi titta på hur barns framtida beteenden och specifika drag möjligen kommer se ut. Detta genom att titta på föräldrarnas gener och alltså. Vi vet att gener har kodon som skapar aminosyror som i sin tur skapar proteiner och dessa proteiner skapar en egenskap/drag hos ett framtida barn. Genom detta kan vi förutspå specifika beteenden/drag hos barn. Detta är otroligt viktigt för det för de ger oss möjligheten att förutspå framtida egenskaper och se om det emellertid finns genetiska sjukdomar som möjligen barnet kan komma att få.

Jag är lite osäker på vad som menas med frågeställningen (om de är sätt att se hur olika gener föras vidare eller om det är sätt att förbestämma vilka gener ett barn ska få) så jag skriver båda! Här är två metoder för att se hur vi kan förutspå hur fosters framtida gener möjligen ser ut:

1. De finns metoder i form av tabeller som kan räkna ut hur ungefär barnets gener kommer att se ut. Detta genom att titta på kombinationen mellan mor och faders gener.

2. En annan metod för att förstå hur barnets gener möjligen ser ut är att titta på vilka gener som brukar kombineras med varandra. Vi kan därmed titta på de biologiska föräldrarnas gener och hitta möjliga kombinationer och sedan försöka se vilka gener av dessa som brukar kombineras. Ex: Orange hår och fräckor brukar kombineras. Detta eftersom att vissa gener kombineras och förekommer oftare tillsammans.

Här är ett sätt hur vi kan korrigera hur fosters gener kommer se ut (i viss grad)

Ett sätt att bestämma omfattningen av ärftlighet i ett specifikt drag är genom artificiell genetik. Genom detta kan man bestämma hur fosters gener kommer se ut i viss grad.

Ord: 304

Besvarad.

5 1- Tänkande

I Wason-problemet så gör majoriteten av försöksdeltagarna fel när problemet är konstruerat som ett abstrakt logiskt problem. Denna typ av problem kallas för indikativa (indicative). Byter man ut det abstrakta mot ett motsvarande logiskt problem som handlar om att upptäcka fuskare så klarar plötsligt majoriteten samma problem. Vad kallas denna typ av problem? (1p)

Skriv in ditt svar här

False detection test

Ord: 3

Besvarad.

6 2- Tänkande

Ge en kort beskrivning av vad "prepared learning" innebär i den evolutionspsykologiska kontexten. (2p)

Skriv in ditt svar här

Prepared learning betyder att människor har enklare för att läsa sig vissa saker. Vi är "förprogrammerade" för vissa typer saker. Ett exempel är att vi människor inte är duktiga på logiska tester, så som i Watson selection task. Vi är däremot mycket bättre på att lösa cheter detection uppgifter. Om vi tittar på Watson selection task så är vi som tidigare nämnt inte så duktiga på logiska uppgifter. Däremot kan vi svara på om (i Watson selection task) någon behöver visa sitt legg för att få köpa alkohol.

Ur ett evolutionärt perspektiv kan vi förklara detta genom att vi människor har en prepared learning för att förstå vilka personer som funskar. Detta genom att vi måste applicera det i vardagen för att enklare överleva och reproducera oss. Ex: fladdermöss delar med sig av föda till varandra de dagar deras jakt har gått bra. Detta i förhoppning att när deras jakt går mindre bra få tillbaka föda av andra. Alltså en recipiell altruistisk handling. Ett experiment som gjordes på fladdermöss utfördes såhär: en fladdermus kom in med massa mat i grottan, experimentledarna hade lurat denna fladdermus så att den trodde att den hade fått med sig lite föda från jakten. Därmed delade inte fladdermusen med sig av sin mat, detta resulterade i att han aldrig fick mat från någon annan igen, detta eftersom att han är en "fuskare".

Människor är också bra på vissa specifika saker som tygts vara "medfödda"

core system:

- faces
- numbers
- objektrepresentation
- agenter och deras handlingar
- vissa emotioner

Ord: 256

Besvarad.

7 1- Sexuell selektion och partners

Beskriv kort vad könsdimorfism innebär. (2p)

Skriv in ditt svar här

Könsdimorfism är skillnaden mellan könen i en art. Könsdimorfism finns mer i viss arter och mindre i andra.

Om det är stor könsdemorfism mellan en art brukar manen vara större än honan. Mannen brukar också vara mer aggressiv. Detta medans kvinnan i arten brukar vara mindre i stölek och exempelvis lägger mest resurser på barnet av de. Det finns vissa få arter som har könsdemosfism som är tvärt om, men detta är inte så vanligt.

När arter har mindre könsdimorfism brukar både honan och hanen ha en liknade storlek och ofta har de likande arbetsuppgifter och beteenden.

Ord: 97

Besvarad.

8 2- Sexuell selektion och partners

Nämn en fördel med sexuell reproduktion kontra asexuell reproduktion, samt en fördel med asexuell reproduktion kontra sexuell reproduktion. (1p)

Skriv in ditt svar här

Fördelar med sexuellreproduktion kontra asexuell:

Mer variation skapas, vilket leder till att sämre gener enklare förs bort snabbare genom generationer. En annan fördel att sociala band skapas.

Fördel med asexuell reproduktion kontra sexuell reproduction

100% av ens gener förs vidare och att reproduktions konkurensen minskar.

Ord: 45

Besvarad.

9 1- Cognitive Development

Discuss evolutionary theory and developmental psychology in the context of cognitive architecture. (3p)

SV: Diskutera evolutionsteori och utvecklingspsykologi i samband med kognitiv arkitektur.

Skriv in ditt svar här

Evolutionsteorin är intresserad om varför vi har de organ vi har? Varför de ser ut som de gör? Vad är deras ursprungliga funktion? De vill förstå varför vår kognitiva arkitektur ser ut som den gör. Var är det evolutionära syftet med den kognitiva arkitekturen? Varför utvecklades arkitekturen för våra förfäder?

Vi har fått reda på en hel del om vår kognitiva arkitektur genom evolutionär psykologi. Ett exempel är varför vi lever med så pass hög grad av ångest i detta samhället. Detta är eftersom att våra förfäder behövde denna grad av ångest förr och att vår amygdala enklare nu skapar handlingsberedskap på grund av säkrare miljö. Genom att förstå varför handlingsberedskap var något så viktigt för våra förfäder så kan vi förstå och ge stöd till människor som lever med hög grad av ångest.

Utvecklingspsykologi vill ta reda på hur vår kognitiva arkitektur utvecklas under livets gång. Främst från barn till vuxen. Genom att titta på barn i olika stadium i deras liv kan vi se hur den kognitiva förmågan utvecklas och anpassar sig. Vi kan också se hur vi beter oss olika i framtiden beroende på föräldrarinsatsen. Beroende på om barnets föräldrar är K-selekterade (stark anknytning, få barn) eller R-selekterade (låg anknytning, många barn) så kan barnet bete sig helt olika i framtiden. Detta gäller främst den sociala kognitiva förmågan. Detta här även testat genom anknytnings teorier genom secure anknytning, insecure resistans anknytning och insecure avoidant anknytning. Det är intressant att se hur dessa saker påverkar hur barnet i framtiden använder och applicerar verktyg och beslutfattande senare i livet.

Ord: 260

Besvarad.

10 1- Släktskap, vänskap och konflikt

Vilken term är beskriven nedan?

"En individs framgångspotential beträffande att öka spridningen av sin genetik genom egen reproduktion samt andra genbärares reproduktion" (1p)

Skriv in ditt svar här

Kin selection altruism

Ord: 3

Besvarad.

11 2- Släktskap, vänskap och konflikt

Beskriv kort, ur ett evolutions-psykologiskt perspektiv, vad Parent-offspring conflict (Förälder-avkomma-konflikt) innebär. (2p)

Skriv in ditt svar här

Parent offspring conflict är en konflikt mellan föräldrar och barn. Ett exempel är när ett barn kommer upp i tonåren och blir förtil. Då skapas en konflikt mellan mamman och barnet om vem som ska få reproduera sig och föra sina gener vidare.

En annan konflikt kan vara i magen. Detta då mamman och fostret/barnet bråkar om näringsämnen som mamman får i sig.

Ord: 63

Besvarad.

12 1- Culture and evolution

Discuss the difference between 'evoked' and 'transmitted' culture (Cosmides & Tooby)? (1p)

SV: Diskutera skillnaden mellan 'evoked' och 'transmitted' kultur (Cosmides och Tooby)?

Skriv in ditt svar här

Evoked cultur är en teori om hur kultur fungerar. Teorin anser att vi är födda med moduler i hjärnan. Dessa moduler är extra känsliga för kultur, lite som en "kulturmodul". Detta gör att när vi föds och interagerar med samhället och världen så kommer dessa moduler enkelt appliceras. På detta vis skapar vi oss en kultur.

Transmitted culture - Denna teori handlar om att kultur skapas genom att vi sprider vidare bra ider. Detta är beroende av ide diffusion, alltså att vi sprider vidare bra ideer.

Ord: 86

Besvarad.

13 2- Culture and evolution

Describe and explain different modes of cultural transmission (2p)

SV: Beskriv och förklara olika sätt som kulturöverföring kan fungera på.

Skriv in ditt svar här

Exempel på typer av kultur överföring:

1. Upwards transmission. Denna typ av överföring är när den yngre generationen lär och sprider vidare ideer till den äldre generationen.

Downwards transmission - Denna typ av överföring är när den äldre generationen lär den yngre generationen tankar och ideer. Detta är bra eftersom att vissa kulturella ider kan försvinna om inte en downwards transmission sker.

Horizontal transmission - Denna typ överföring är när vi lär varandra. Vi lär våra vänner, familjemedlemmar och andra människors ideer och tankar.

Ord: 84

Besvarad.

14 1- Individuella skillnader

Vår intelligenskvot (IQ) tycks variera över tid i våra liv i vilken grad den är genetiskt ärfliig, på så vis att dess ärfliighet ökar med tilltagande ålder. Diskutera varför denna effekt verkar uppstå, och fundera även över andra implikationer detta kan ha för vår förståelse av förhållandet mellan arv och miljö. (3p)

Skriv in ditt svar här

Vi kan se att när vi växer upp och blir äldre så ökar ärfliigheten av iq. Detta eftersom att barn vid tidiagre ålder inte har utvecklas helt ännu. Desto mer självständig och vuxen man blir desssa mer förhållar man sig till ärfliigheten i förhållande till iq.

Hög grad av vårt iq är bestämt av våra gener. Iq är dock en kombinaiton mellan arv och miljö. Det kan vara svårt att se skillnaden i vad som påverkar vad av dessa faktorer. Det är lite som att se skillnaden på vad som gör ett bröd brunt. Är det ingredienserna eller är det ungen? Det är svårt att genom sin miljö höja sin iq.

Det går i viss grad, men de är bergränat. Exempelvis genom utbildning och erfarenhet. Det som är viktig att tänka på är att iq är mycket enklare att förmiska än att förbättra. Genom hjärnskador kan iq enkelt skadas och försämrars i stora grader.

Ord: 154

Besvarad.